Raport z badania kompetencji i wiedzy z zakresu ESG

Future leaders of ESG in the business sector

KA210-VET - Partnerstwa na małą skalę
w sektorze kształcenia i szkolenia zawodowego

Polska, Warszawa, 2023 r.

FUNDACJA IM. XBW IGNACEGO KRASICKIEGO

DIALOG of Transformation
Certified Service EDU SMART Training Centre
UKPRN 10066595

Dofinansowane przez Unię Europejską

Spis treści:

Rozdział I

Epoka odpowiedzialności 4
Od CSR do ESG 6
Definicje użyte w raporcie 7
ESG w Polsce, czyli słychać dzwony, ale nie wiadomo w którym kościele 9
ESG i zrównoważony rozwój w ilości zapytań Google 12
Coraz więcej ESG w mediach 13
ESG w Polsce, w praktyce 15
Lider ESG 16

Rozdział II

Raport zbiorczy podsumowujący badanie prowadzone w ramach projektu Futureleaders of ESG in the business sector. Wywiady pogłębione 20
Podsumowanie rozmów 22
Raport zbiorczy podsumowujący badanie prowadzone w ramach projektu Futureleaders of ESG in the business sector. Badanie ankietowe 24
Podsumowanie wyników ankiety 29
Raport zbiorczy podsumowujący badanie prowadzone w ramach projektu Future leaders of ESG in the business sector. Wywiady grupowe 32
Podsumowanie wywiadów 33
Autorzy 34

Badanie, którego szczegółowy opis przedstawiamy na kolejnych stronach Raportu było prowadzone w ramach projektu dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej pt. Future leaders of ESG in the business sector nr 2022-2-PL01-KA210-VET-000094045. Projekt jest realizowany przez Fundację im. XBW Ignacego Krasickiego, w partnerstwie z irlandzką spółką EDU SMART TRANING CENTRE LIMITED.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Epoka odpowiedzialności

Gdy w XIX wieku w Stanach Zjednoczonych powstawały wielkie fortuny Johna D. Rockefellera czy Corneliusa Vanderbilta, wśród przedsiębiorców zaczęło kiełkować przekonanie, że działania, które dziś mogą być częścią CSR czy ESG przynoszą więcej korzyści niż ślepa pogoń za zyskiem.

W czasach, gdy przedsiębiorcy bez umiaru eksploatowali pracowników, uchylali się od płacenia podatków i wykazywali swoją obojętność wobec środowiska naturalnego, trudno było mówić o definicji etyki biznesu w dzisiejszym rozumieniu. Byli jednak też tacy, którzy szybciej niż inni zauważyli korzyści płynące ze zmiany podejścia do wartości takich jak np. odpowiedzialność społeczna. Dostrzegli, że charytatywność korporacyjna przynosi wzrost lojalności pracowników i wydajności pracy.

Kiedy w 1892 roku, jeden z największych bogaczy swego czasu na świecie, amerykański przemysłowiec Andrew Carnegie oraz jego biznesowy partner Henry Frickbrutalnietłumili strajk w fabryce koncernu, w nieznanej polskiej wsi Chorkówka na Podkarpaciu, naftowy potentat Ignacy Łukasiewicz stworzył największy pakiet pracowniczy ówczesnej Europy. Rafineria Łukasiewicza stała się wówczas wymarzonym miejscem pracy, czego efektem była lojalność i przywiązanie pracowników, a co za tym idzie, duża efektywność produkcji. Carnegie z czasem zmienił swoje podejście. Był przeciwnikiem dobroczynności, przekazywał jednak ogromne kwoty na budowę bibliotek i szkół. Podobnie Łukasiewicz, który nie ograniczał się wyłącznie do budowy socjalnego zaplecza, ale fundował też szkoły powszechne dla wiejskich dzieci.

W tym samym czasie inny naftowy potentat - John Davison Rockefeller, po drugiej stronie globu, wprowadził pierwsze zasady gospodarowania odpadami. Kiedy inne firmy w USA wypuszczały benzynę do rzek, jako niepotrzebny odpad, firma Rockefellera: „Standard Oil" wykorzystywała ją do napędzania fabrycznych maszyn. Ta polityka przyniosła ogromne oszczędności, co pozwoliło m.in. na podniesienie wynagrodzeń pracowników oraz wprowadzenie systemu premiowania pomysłów ulepszających działanie przedsiębiorstwa. Rockefeller szczególnie zaangażował się w działalność dobroczynną u schyłku swojego życia, fundując m.in. Uniwersytet w Chicago. W tym czasie powołał też największą na świecie fundację swojego imienia. Biorąc pod uwagę, że jego wnuk David Rockefeller operuje biznesem po dzień dzisiejszy, działania te wciąż procentują.

Warto też zwrócić uwagę na fabrykę czekolady „E. Wedel", jedną z najlepiej rozpoznawalnych polskich marek przedwojennej Europy, która funkcjonuje do dziś. Właściciele byli pierwszymi w Europie przedsiębiorcami, którzy wybudowa-

Dofinansowane przez Unię Europejską

lidla pracowników zakładowy dom mieszkalny. Dla dzieci otworzono też żłobek i przedszkole. Na terenie zakładu funkcjonował gabinet lekarski, pływalnia, szkoła zawodowa, a nawet orkiestra. Po przeszło 170 latach działalności eksperci rynku wskazują przedwojenną działalność firmyza przykład wzorcowego dialogu pracodawcy z pracownikami.

„Znalezienie i zatrzymanie najlepszych pracowników jest najbardziej wartościową zdolnością. Dałbym wszystko, co mam, wszystkie moje pieniądze, aby tylko mieć tę umiejętność" – mówił John D. Rockefeller. To takie poglądy były podłożem strategicznej filantropii korporacyjnej, poprzedniczki CSR a następnie ESG.

Stołówka dla dzieci i pracowników fabryki „E. Wedel".

Ta sama idea, ale inne zasady

Dziś wartości związane z zrównoważonym rozwojem i powiązanymi z jego celami działaniami z zakresu CSR i ESG oraz kolejnymi unijnymi dyrektywami, takimi jakdyrektywa CSRD, działają już na zupełnie innych zasadach. Bodźcem dla rozwoju tych działań są przede wszystkim rynkowa gospodarka społeczna, wyzwania środowiskowe, oczekiwania interesariuszy i konkurencja. Jedno się nie zmieniło; firmy wykorzystują podobne działania po to, żeby osiągnąć sukces i pomnażać zyski.

Warto pamiętać, że działania prowadzone z myślą o maksymalizacji zysku nie są niczym złym, co dowodzi wymieniony już przykład Rockefellera, który jako jeden z pierwszych wprowadził zasadę recyklingu odpadów. Budowa przez Jana Wedla przyzakładowej pływalni, też miała wpływ na zwiększenie zysku. Pracownicy czuli się lepiej, a dzięki temu ich praca była wydajniejsza a poziom lojalności dużo większy.

Dążenie do utrzymania i rozwoju konkurencyjności sprzyja prowadzeniu debat wokół kolejnych koncepcji zwróconych ku przyszłości, na przykład RVC (Regenerative Value Creation).

Od CSR do ESG

W przełożeniu zasad CSR na praktyczne działania pomagała norma ISO 26000 opracowana w 2010 roku przez Międzynarodową Organizację Normalizacyjną. Wcześniej normy działań prowadzonych przez firmy w zakresie społecznej odpowiedzialności były w zasadzie dobrowolne. Powszechność stosowania normy ISO 26000 wynikała z prostego rachunku – etyka w biznesie zwyczajnie się opłacała.

Niestety opłacało się także iść na skróty i zamiast autentycznej realizacji działań zgodnych z celami zrównoważonego rozwoju, promowano wybrane aspekty działalności, nie ujawniając tych mniej odpowiedzialnych – z czego korzystało wiele firm. CSR coraz częściej kojarzył się z promocją i PR-em a nie holistyczną zmianą biznesu. Plaga greenwashingu z jednej strony, a ryzyka klimatyczne z drugiej sprawiły, że konieczna była zmiana systemowa.

Dzisiaj zrównoważony rozwój to nie kwestia wolnego wyboru, ale naszego status quo na Ziemi. CSR ewoluuje w stronę ESG - umożliwiając obiektywne porównywanie działań dotyczących kwestii środowiskowych, społecznych i ładu korporacyjnego. Kwestie te są istotne nie tylko dla firm, które chcą działać odpowiedzialnie, ale również dla inwestorów, interesariuszy i klientów. ESG to już nie niszowy obszar jak CSR, ale jeden z filarów działalności. Raportowanie danych niefinansowych to nie laurka w rękach PR i marketingu i nie tylko istotny element sprawozdań firm, lecz część strategicznego core business przedsiębiorstw.

Istotne jest, że ESG obejmuje więcej elementów niż CSR oceny niefinansowych działań pozwalających określić wartość firmy. Dokonywanie oceny według ESG zakłada wysokość środków przeznaczonych na ochronę środowiska, w tym redukcję zanieczyszczeń i obniżanie poziomu zużycia energii czy stan relacji ze społecznością lokalną. Będą się też liczyć np. różnorodność zatrudnienia pod względem pochodzenia i płci, prowadzenie szkoleń pracowniczych, poziom zadowolenia klientów, przejrzysta struktura władz firmy, jasne zasady wynagrodzeń, itp.

Kluczową sprawą jest ujednolicenie standardów raportowania i stworzenie narzędzi, które pozwolą mierzyć i porównywać odpowiedzialne działania firm.

Oczywiście, aby nie powielać błędów z epoki CSR, niezbędne są zmiany systemowe pozwalające na opisywanie danych niefinansowych, tak aby dało się je zmierzyć. Dlatego kluczową sprawą jest ujednolicenie standardów raportowania i stworzenie narzędzi, które pozwolą mierzyć i porównywać odpowiedzialne działania firm. Prace nad nimi już trwają – w ramach UE zmiany opi-

Dofinansowane przez Unię Europejską

suje m.in. dyrektywa CSRD. Zmiany wejdą w życie w 2024 roku, co oznacza, że już teraz trzeba przygotować polską gospodarkę do przejścia na jednolite europejskie standardy raportowania.

Kluczowe zmiany to także wprowadzenie ESRS (European Sustainability Reporting Standards) - jednolitych unijnych standardów raportowania ESG, oraz obowiązkowa zewnętrzna weryfikacja, czyli audyt raportów niefinansowych.

Dla coraz bardziej wymagającej rzeczywistości regulacyjnej w zakresie zrównoważonego rozwoju nie ma alternatywy. Rosnące zagrożenia klimatyczne i związane z nimi ryzyka wymuszają zmianę sposobu funkcjonowania firm, a rynek – aby przetrwać – będzie je wspierał.

Definicje użyte w raporcie

Ilekroć w raporcie będą padać definicje takie jak ESG, CSR czy taksonomia, będziemy mieli na myśli poniższe:

ESG (ang. environmental, social responsibility, corporate governance, czyli środowisko, społeczna odpowiedzialność, ład korporacyjny)

To skrót oznaczający czynniki, w oparciu o które tworzone są ratingi i oceny pozafinansowe przedsiębiorstw, państw i innych organizacji. Głównym celem ESG jest dostarczenie inwestorom możliwości porównania na jednej płaszczyźnie alternatywnych kierunków inwestowania, poprzez analizę tych trzech parametrów.

CSR (ang. corporate social responsibility, społeczna odpowiedzialność biznesu)

Jest to koncepcja, według której przedsiębiorstwa podczas budowania strategii biznesowej uwzględniają interesy społeczne i ochronę środowiska oraz dbają o relację z różnymi grupami interesariuszy, a przede wszystkim z pracownikami.

Ich postępowanie jest przejrzyste i etyczne, a także przyczynia się do rozwoju i dobrobytu całego społeczeństwa.

Zaangażowanie społeczne

Świadomy udział firmy w życiu społecznym na rzecz rozwiązywania określonych problemów społecznych. Zaangażowanie społeczne przedsiębiorstwa często wyraża się w działania dobroczynnych, edukacji dzieci i dorosłych, współpracy z uczelniami, czy organizacjami pozarządowymi.

Ład koroporacyjny (ang. corporate governance)

To zbiór zasad postępowania zarówno dla organów spółek, ale także dla członków organów tych spółek – rady nadzorczej, zarządu oraz dla akcjonariuszy. Zasady ładu korporacyjnego odnoszą się do szeroko rozumianego zarządzania spółką.

Organizacje pozarządowe

Są to wszystkie podmioty, które nie są jednostkami albo organami administracji publicznej oraz których działalność nie jest nastawiona na osiąganie zysku. Skupiają się na realizowaniu wybranego interesu społecznego.

Zrównoważony rozwój

Zrównoważony rozwój to solidarność międzypokoleniowa polegająca na znajdowaniu takich rozwiązań gwarantujących dalszy wzrost, które pozwalają na aktywne włączenie w procesy rozwojowe wszystkich grup społecznych, dając im jednocześnie możliwość czerpania korzyści ze wzrostu gospodarczego, poprzez realizację SDG (Sustainable Development Goals) – Celów Zrównoważonego Rozwoju.

Raport zintegrowany lub sprawozdanie zintegrowane (ang. integrated report)

Sprawozdanie zintegrowane powinno być zwięzłym komunikatem prezentującym to, w jaki sposób strategia organizacji, model zarządzania, wyniki działalności i perspektywy na przyszłość, ujęte w kontekście środowiska zewnętrznego, prowadzą do tworzenia wartości w krótkim, średnim i długim terminie.

Taksonomia UE (ang. TaxonomyRegulation)

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje 2020/852 („Rozporządzenie ws. Taksonomii”), które weszło w życie 12 lipca 2020 r. i zaczęło obowiązywać od 1 stycznia 2022 r. jest narzędziem, mającym ułatwić przedsiębiorstwom i inwestorom podejmowanie decyzji inwestycyjnych w kierunku bardziej zrównoważonych działań gospodarczych. Mechanizm ma zapewnić jednolite kryteria określania, czy działalność gospodarcza jest „zrównoważona środowiskowo”.

ESG w Polsce, czyli słychać dzwony, ale nie wiadomo w którym kościele

Podczas II Kongresu ESG, który odbył się w styczniu 2023 roku w Warszawie, przedstawiono badania, z których wynika, że aż 85 proc. społeczeństwa w Polsce nie spotkało się wcześniej ze skrótem ESG. Badania zostały przeprowadzone metodą CAWI na populacji Polaków w wieku +18 lat przez ogólnopolski panel badawczy Ariadna. Ich wynik nie napawa optymizmem.

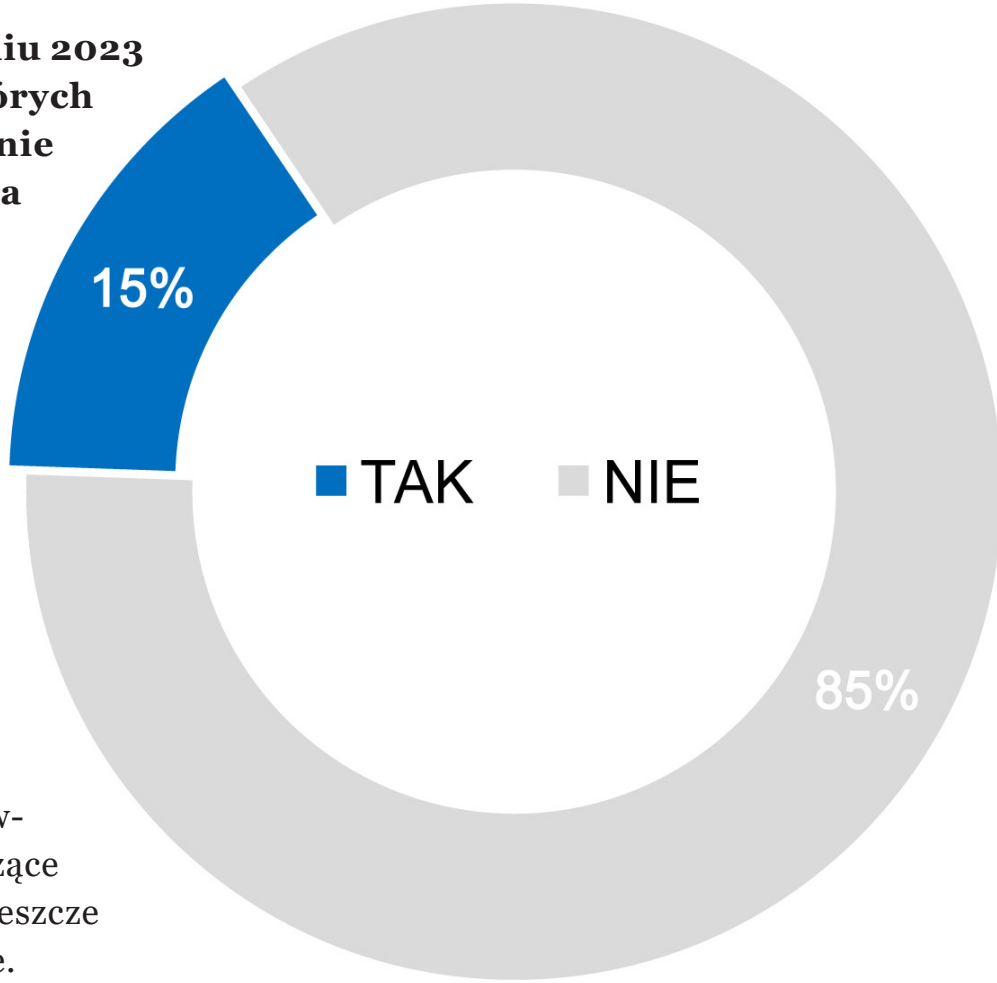

Świadomość dotycząca ESG i zrównoważonego rozwoju, mimo wielu kampanii informacyjnych, nie jest wiedzą powszechną. Wielu przedsiębiorców wciąż nie wie lub nie rozumie, czy i w jakim stopniu obejmą ich planowane zmiany dotyczące wdrażania ESG.

W perspektywie faktu, że od 1 stycznia 2024 roku spółki notowane na giełdzie, zatrudniające powyżej 500 pracowników, będą miały obowiązek raportować działania dotyczące ESG. Wynik badania mówi jasno, że w Polsce wciąż jest jeszcze wiele do zrobienia, jeśli chodzi o edukacje w tym zakresie.

Dofinansowane przez Unię Europejską

W styczniu 2023 r. weszła w życie unijna dyrektywa CSRD, która rozszerzyła obowiązki sprawozdawcze dotyczące wpływu przedsiębiorstw na ludzi i środowisko. Obowiązek będzie dotyczył:

Od 1 stycznia 2024 r. dla dużych spółek interesu publicznego (zatrudniających powyżej 500 pracowników) już objętych dyrektywą w sprawie sprawozdawczości niefinansowej NFRD (The Non-Financial Reporting Directive, Dyrektywa w sprawie sprawozdawczości niefinansowej), ze sprawozdaniami do 2025 r.;

Od 1 stycznia 2025 r. dla dużych przedsiębiorstw, które obecnie nie podlegają dyrektywie w sprawie sprawozdawczości niefinansowej (z ponad 250 pracownikami i/lub 40 mln EUR obrotów i/lub 20 mln EUR całkowitych aktywów), ze sprawozdaniami do 2026 r.;

Od 1 stycznia 2026 r. dla MSP i innych przedsiębiorstw notowanych na giełdzie, ze sprawozdaniami do 2027 r. MSP mogą zrezygnować do 2028 r.

Jako pozytyw można uznać, że 40 proc. ankietowanych odpowiedziało, że ochrona i przeciwdziałanie degradacji środowiska naturalnego powinny być priorytetem dla firm działających w Polsce. To oznacza, że potrzebne są działania, które przede wszystkim uporządkują wiedzę Polaków na temat ESG i zrównoważonego rozwoju. Pozwolą im zrozumieć definicje ESG i jej zastosowanie.

Świadomość tych potrzeb jest znana przedstawicielom urzędów państwowych, w tym Rzecznikowi Małych i Średnich Przedsiębiorców, którego przedstawiciel przekonywał, że przedsiębiorcy z sektora MŚP potrzebują wiedzy na temat obowiązków wynikających z ESG, szczególnie w kontekście pozyskiwania finansowania, a takżezagrożeń związanych z wypadnięcia z rynku. Ta opinia została wyrażona m.in. przez dr Marka Wocha, zastępcę rzecznika MŚP, podczas VIII Europejskiego Kongresu Samorządów, który miał miejsce w marcu 2023 roku.

VIII Europejski Kongres Samorządów w Mikołajkach.

ESG i zrównoważony rozwój w ilości zapytań Google

Analizując ilość zapytań użytkowników wyszukiwarki Google o ESG, można stwierdzić, że od 12 miesięcy ich liczba cały czas rośnie. Pik zapytań, według narzędzia Google Trends, przypadł na przełom stycznia i lutego 2023 roku. Rosnące zainteresowanie hasłem ESG widać na wykresie przedstawiający okres minionych pięciu lat, czyli 2018-2023.

Inna sytuacja jest w przypadku zapytań o zrównoważony rozwój. W tym przypadku wykres przedstawiający popularność hasła w ciągu ostatniego roku ma formę fali sinusoidalnej w której spadki zainteresowania występują w okresach zmniejszonej aktywności internautów, czyli podczas świąt czy wakacji.

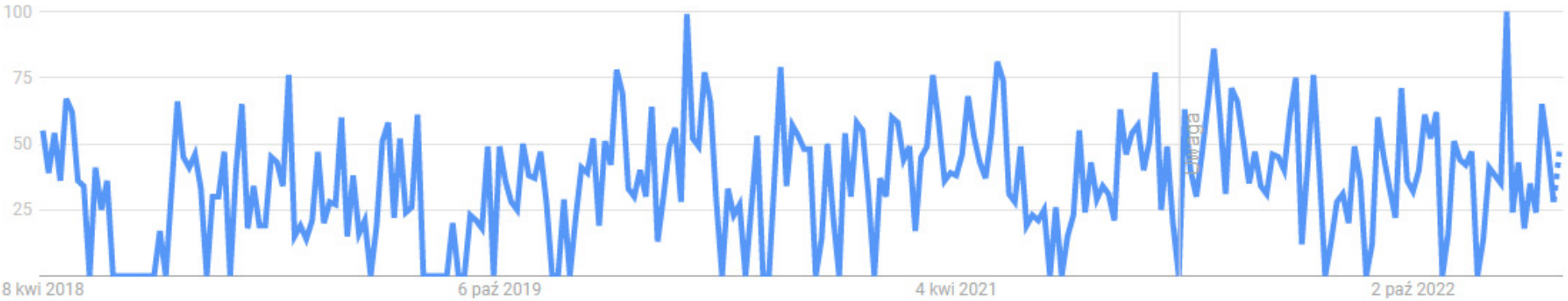

To oznacza tylko jedno; polskie społeczeństwo, w dużej mierze przedsiębiorcy, potrzebują i szukają wiedzy na temat związany z ESG i zrównoważonym rozwojem.

Użytkownicy, którzy wpisywali w wyszukiwarce hasło ESG, w ciągu ostatnich 12 miesięcy, szukali też odpowiedzi na pytania dotyczące działań CSR i raportowania ESG. Interesowały ich też tematy związane z audytem, śladem węglowym i ładem korporacyjnym. W przypadku hasła zrównoważony rozwój, użytkowników interesowały też polityka, jako dziedzina nauki oraz gospodarka.

Na podstawie tych danych można uznać, że definicja zrównoważonego rozwoju, w porównaniu do ESG, nie jest już pojęciem nowym, zaś w przypadku ESG użytkownicy wyszukiwarek wciąż szukają odpowiedzi, czym jest ESG i czego dotyczy.

Coraz więcej ESG w mediach

Podobny wniosek płynie też z analiz przeprowadzonych przez firmy, które zajmują się monitorowanie mediów. Przykładem jest PSMM Monitoring &More, którego przedstawiciel, Sebastian Bykowski, dyrektor generalny, poinformował o zwiększony zainteresowaniu tematami związanymi z ESG.

- Każdego dnia analizujemy około pięciu milionów informacji z prasy, radia, telewizji, internetu, z mediów społecznościowych i zbieramy te informacje. W naszych przeglądach archiwalnych mogliśmy się cofnąć nawet trzy lata wstecz i zobaczyć, jak zmieniała się komunikacja związana z ESG – tłumaczy specyfikację analiz. - W ciągu tych ostatnich trzech lat skala zainteresowania wzrosła 8,5-krotnie, więc to są naprawdę duże skoki.Jeśli chodzi o samą strukturę informacji, to oczywiście internet tutaj przeważa – dodaje Bykowski.

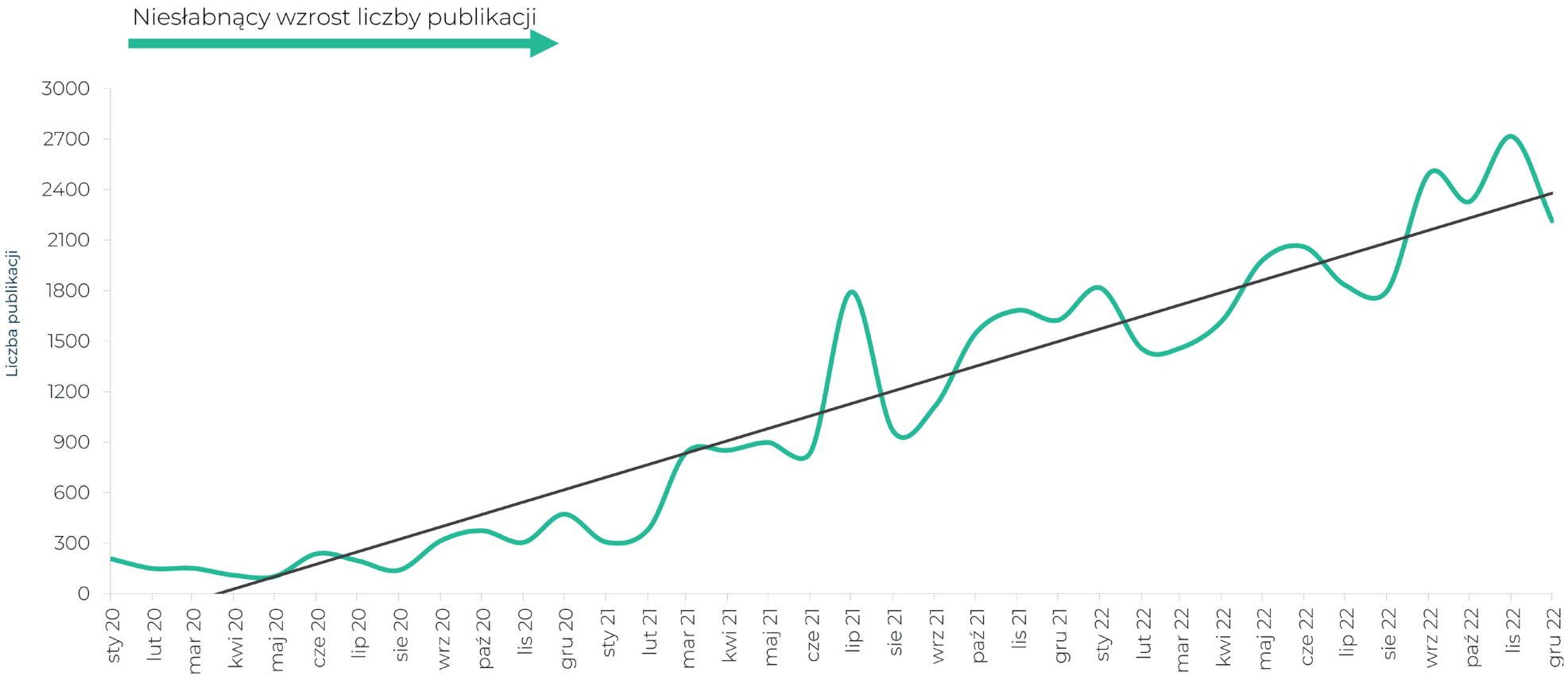

Badanie „Medialność ESG. Raport 2020-2022", przedstawił popularność hasła ESG w ciągu ostatnich trzech lat. Analizie zostały poddane media tradycyjne, jak również przekaz w mediach społecznościowych. Badanie ukazuje kontekst oraz obszary aktywności firm w zakresie ESG oraz najlepsze praktyki firm w zakresie ESG.

ESG w Polsce, w praktyce

Biorąc pod uwagę przedstawione badania i analizy, to mimo faktu, że wiele organizacji nadal nie traktuje strategii ESG równorzędnie z ogólną strategią firmy, na rynku wciąż obserwujemy transformację modeli biznesowych na modele zrównoważone. W takiej sytuacji można zaryzykować stwierdzenie, że impulsem do tych zmian są unijne przepisy nakładające obowiązek raportowania.

Dodatkowym czynnikiem zwiększającym zainteresowanie przedsiębiorców tematami związanymi z ESG są ceny energii, pandemia COVID-19 oraz zmiany klimatyczne i społeczne. Wszystko to uświadamia inwestorom i zarządom, że kwestie ESG mogą definiować sukces finansowy firm, a w perspektywie średnio i długookresowej przyczynią się do zmiany charakteru usług i produktów oraz sposobów działalności.

Warto też przytoczyć wyniki badań analityków z Allianz Trade, którzy uważają, że w ciągu najbliższych kilku lat ESG stanie się główną siłą napędową światowego rynku – do 2026 roku wartość aktywów ESG będzie rosła o prawie 13 proc. rocznie, osiągając poziom 34 bln USD, podczas gdy wzrost całego rynku wyniesie tylko 4,3 proc.

Zrównoważony rozwój w kontekście wojny na Ukrainie

– Konflikt za naszą wschodnią granicą pokazuje, że skrót ESG to nie jest abstrakcyjny pomysł. To konieczność. Jeżeli chcemy być bezpieczni, musimy przyspieszyć zieloną transformację szczególnie, że odpady rolnicze, wiatr i słońce mamy na wyciągnięcie ręki – tłumaczy Damian Kuraś, dyrektor Instytutu ESG, w odniesieniu do sytuacji, w której znalazła się dziś Polska i pozostała część Europy. – Zrównoważony rozwój to taki, który „zabezpiecza potrzeby współczesnych bez ograniczania realizacji potrzeb przyszłych pokoleń.

Tego samego zdania jest Piotr Maciążek, ekspert rynku energetyczno-paliwowego. Uważa on, że trwająca na Ukrainie wojna wzmocni dążenie Europy do rozwoju zielonych źródeł energii i samowystarczalności. Zdaniem eksperta, z tej perspektywy zasady ESG nie tylko nabierają znaczenia, ale również mogą stać się elementem obniżającym ekspozycję kapitału agresora na rynkach unijnych. Maciążek uważa ponadto, że wymogi ESG bezpośrednio uderzą w autorów nikomu niepotrzebnej wojny.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Lider ESG

Świadomość i wiedza przedsiębiorców, to jednak nie wszystkie kroki, które należy wykonać, aby spełnić unijne wymogi w zakresie odpowiedniego raportowania ESG. Potrzebni są praktycy, specjaliści a nawet zespoły odpowiednich osób na stanowisku Lider ESG (Head of ESG).

Dane zaczerpnięte z PageExecutive, firmy specjalizującej się w rekrutacji pracowników na najwyższe stanowiska zarządzające, dowodzą że poszukiwania odpowiednich specjalistów, to trend w całej Europie.

- Liczba zapytań o kandydatów do tego typu ról wzrosła w 2022 roku o 50 proc. Szukając dyrektora ds. ESG, warto jednocześnie pamiętać, że międzynarodowe doświadczenie doradcy rekrutacyjnego może wesprzeć klienta, dzięki czemu droga w stronę bardziej zrównoważonego rozwoju i konkurencyjności szybciej przyniesie mu realne profity – tłumaczy Jakub Grabowski, Associate Partner w PageExecutive.

Jak dodaje, nowe regulacje dotyczące raportowania ESG, to wyzwanie dla wielu firm, które dotąd skupiały się wyłącznie na zagadnieniach z obszaru CSR w zakresie, jaki zgodnie z potrzebami same definiowały. Dla wielu branż ESG jest całkowicie nową dziedziną, której wszyscy się uczą.

Znalezienie lidera, to wyzwanie

Z oczywistych powodów dla firm przemysłowych największym wyzwaniem będzie definicja litery E, czyli środowisko naturalne. Może to oznaczać np. konieczność zatrudnienia specjalisty w zakresie zarządzania na poziomie strategicznym zużyciem i źródłami energii, gospodarką odpadami, śladem węglowym i emisją CO2. Podobnie jeśli chodzi o definicje liter S i G, które mogą generować potrzebę stworzenia stanowisk związanych z Diversity, Inclusion&Wellbeing.

Lider ESG musi te role spiąć w całość i uwzględnić w kompleksowej strategii i codziennej działalności operacyjnej firmy. Osoba na tym stanowisku powinna więc łączyć wszechstronne kompetencje w zakresie tworzenia i wdrażania projektów z różnych dziedzin. Istotne będą też umiejętności miękkie, takie jak otwartość, umiejętność wywierania wpływu, komunikatywność, kreatywność czy ciekawość. Osoba odpowiadająca za ten obszar musi też umieć współpracować i przekonywać do swoich projektów zarówno zarząd, jak i zespoły jej podlegające, często z różnych działów w firmie. Dlatego w tym wypadku mówimy raczej nie tyle o zarządzaniu ludźmi, ile o wpływaniu na nich.

Wiele organizacji i firm, które nie dostrzegają jak istotną rolę Lider ESG może odegrać w rozwoju przedsiębiorstwa, powierzają ten obszar zarządzania osobom wykonującym na co dzień inne zadania.

- To nie jest właściwa strategia, która może firmę wiele kosztować, biorąc pod uwagę, że raportowanie ESG będzie podlegało zewnętrznym audytom i dane w nich zawarte muszą być absolutnie transparentne i weryfikowalne – tłumaczy Jakub Grabowski.

To, jak istotne jest pozyskanie kandydatów o odpowiednich kwalifikacjach, pokazuje np. badanie portalu Przemyslprzyszlosci.gov.pl wśród polskich firm produkcyjnych. Jako główne bariery hamujące inicjatywy chroniące klimat ankietowani wskazali oprócz braku pieniędzy (25 proc.), brak silnego uzasadnienia biznesowego (18,5 proc.) oraz specjalistycznej wiedzy z zakresu zrównoważonego rozwoju wewnątrz organizacji (15 proc.).

Jednocześnie niemal połowa (44 proc.) uważa, że zrównoważony rozwój jest istotny w ich przedsiębiorstwach, ale brakuje formalnego podejścia, a 30 proc. włącza do swoich strategii praktyki mające na celu równoczesną troskę o gospodarkę, społeczeństwo i środowisko.

Czynniki ESG

Zapotrzebowanie na uporządkowanie obszarów objętych raportowaniem ESG jest więc duże i wynika zarówno z nowych regulacji, jak i z wewnętrznych procesów w firmach, a także wymagań stawianych przez prywatne instytucje finansujące.

Trzeba też podkreślić, że czynniki ESG będą musiały być trwale uwzględniane całej działalności operacyjnej firmy, co wymaga koordynacji i odpowiedzialności na szczeblu zarządu.

Pytań i wyzwań związanych z ESG jest bardzo dużo, jednak najważniejsze pozostaje przekonanie przedsiębiorców do tego, że wdrożenie raportowania z zakresu ESG zwyczajnie im się opłaci.

W tym celu można wykorzystać poniższe argumenty.

- W obszarze E (środowisko naturalne) firma ma szansę zoptymalizować pozyskiwanie i wykorzystanie energii oraz gospodarkę odpadami, a także usprawnić i wprowadzić nowoczesne i bezpieczne dla pracowników procesy produkcyjne, w rezultacie obniżając ich koszty.
- W zakresie S (odpowiedzialność społeczna) – przedsiębiorstwo otwierając się na większą różnorodność, na działania na rzecz najbliższego otoczenia, na równość płacową, zwiększa zdecydowanie pulę potencjalnych cennych pracowników.
- Wreszcie uporządkowanie wskaźników G (ład korporacyjny) – takich jak struktura organizacji, współpraca między udziałowcami czy wprowadzenie ESG jako części działalności operacyjnej spółki – staje się już teraz niezbędnym warunkiem pozyskania kapitału zewnętrznego. W rezultacie zyskamy my wszyscy, wprowadzając biznes na drogę bardziej zrównoważonego rozwoju: efektywnego, wiarygodnego, transparentnego, przyjaznego ludziom i planecie.

ROZDZIAŁ II

Grupa odbiorców

Bezpośrednimi odbiorcami działań związanych z projektem są współpracownicy Fundacji im. XBW Ignacego Krasickiego (FXBW) oraz EDU SMART TRANING CENTRE LIMITED (EDUS), a także kadra małych i średnich przedsiębiorstw, przedsiębiorcy prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą, przedstawiciele organizacji na których ciąży obowiązek raportowania pozafinansowego w tym przedsiębiorcy i kadra zarządzająca, organizacje non profit działające w zakresie ESG, samorządy i eksperci. Badanie było skierowane także do przedstawicieli spółek skarbu państwa i koordynatorów klastrów.

Cel projektu

Najważniejszym celem projektu jest przybliżenie tematyki ESG i podniesienie kompetencji zawodowych pracowników firm i instytucji, które zostały lub zostaną w kolejnych latach objęte obowiązkiem raportowania ESG zgodnie z nowymi przepisami i dyrektywą CSRD.

Naszym celem jest także stworzenie nowych narzędzi i katalogu kompetencji „Lidera ESG" – rozwój kompetencji z zakresu zrównoważonego zarządzania w organizacji – warsztaty i narzędzia dla menedżerów, szczególności z sektora MŚP i właścicieli firm.

Tak, jak udowodniliśmy na pierwszych stronach Raportu, temat ESG dla małych podmiotów jest na dziś tematem niedostępnym, kosztownym i trudnym do wdrożenia z powodu braku odpowiednich kompetencji. Celem projektu jest zatem uzupełnienie tej wiedzy oraz pokazanie, że ESG nie sprowadza się tylko do przygotowania i publikacji raportu niefinansowego, ale jest przede wszystkim zarządzaniem ryzykiem, przewidywaniem potencjalnych sytuacji kryzysowych czy sieciowaniem i tworzeniem nowych kontaktów z interesariuszami poprzez transparentny i odpowiedzialny biznes.

Działania w ramach projektu

Działania, które zostały przedstawione w niniejszym Raporcie dotyczyły badania poziomu wiedzy i kompetencji osób związanych z FXBW oraz EDUS, kadry zarządzającej i przedsiębiorców z sektora MMŚP w zakresie ESG, analizie deskresearch oraz przygotowania rekomendacji i strategii, a także działań upowszechniających.

Działania zostały podzielone na etapy, które polegały na:

- przygotowaniu kwestionariusza ankiety,
- przeprowadzenie 10 indywidualnych wywiadów pogłębionych (IDI) ze współpracownikami FXBW, oraz kadrą zarządzającą z sektora MMŚP,
- Poprowadzenie dwóch wywiadów grupowych (FG),
- Przygotowaniu analizy desk research (DR) i przygotowanie raportu w oparciu o przeprowadzone wywiady i wyniki badań IDI oraz FG.

Raport zbiorczy podsumowujący badanie prowadzone w ramach projektu Future leaders of ESG in the business sector. Wywiady pogłębione

W okresie od 27 lutego 2023 r. do 5 marca 2023 r., przeprowadzono 10 indywidualnych wywiadów pogłębionych (IDI) ze współpracownikami Fundacji XBW im. Ignacego Krasickiego, kadrą zarządzającą z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP). Raport zbiorczy podsumowujący badanie został przygotowany 6 marca br.

Rozmówcom zadano 12 pytań, które dotyczyły obszaru Environment, Social and CorporateGovernance. Ich celem było m.in. sprawdzenie poziomu wiedzy i świadomości społecznej na tematy związane z ESG, głównie jeśli chodzi o definicję Lidera ESG.

Wybranym osobom zadano poniższe pytania:

1. Czy kiedykolwiek wcześniej natknął się Pan/Pani się skrót pojęcia ESG czyli Environment, Social and Corporate Governance, oznaczające zrównoważony rozwój?

2. Proszę ocenić jaki jest poziom Pani/Pana wiedzy w zakresie ESG

3. Które z obszarów ESG, czyli zrównoważonego rozwoju, wymaga Pani/Pana zdaniem lepszego doprecyzowania i wyjaśnienia polskiemu społeczeństwu/polskim przedsiębiorcom? I dlaczego?

   a. Ochrona środowiska
   b. Odpowiedzialność społeczna
   c. Ład korporacyjny

4. Czy według Pani/Pana w polskich szkołach/uczelniach powinna być prowadzona edukacja w zakresie ESG, czyli zrównoważonego rozwoju? I dlaczego?

5. Który z obszarów zrównoważonego rozwoju (ESG) powinien być Pani/Pana zdaniem najważniejszy (priorytetowy) dla firm działających w Polsce?

   a. Ochrona środowiska, czyli ochrona i przeciwdziałanie degradacji środowiska naturalnego
   b. Odpowiedzialność społeczna, czyli kwestie społecznej odpowiedzialności biznesu i praw człowieka (np. dotyczące różnorodności, równego traktowania, itp.)
   c. Ład korporacyjny, czyli nadzór nad firmą, struktura zarządu, respektowanie obowiązków informacyjnych względem udziałowców, wynagrodzenia kadry kierowniczej, respektowanie praw udziałowców, przejrzystość podatkowa, przeciwdziałanie korupcji i łapownictwu, itp.

6. Czy wie Pani/Pan kim jest lider ESG? A jeśli tak, to kim?

7. Czy uważa Pani/Pan, że istnieje w społeczeństwie świadomość kim jest Lider ESG?

8. Czy wie Pan/Pani, gdzie można zdobyć kompetencje Lidera ESG?

9. Czy według Pani/Pana każdy może zostać Liderem ESG?

10. Lider ESG to ...? (do kogo go można porównać, jak określić)

11. Jaki według Pani/Pana powinien być lider ESG?

12. Proszę ocenić jaki jest poziom Pani/Pana wiedzy o dyrektywie CSRD i celach zrównoważonego rozwoju?

Podsumowanie rozmów

Wszyscy, z którymi zostały przeprowadzone wywiady, stwierdzili, że spotkali się już ze skrótem ESG, oznaczającym zrównoważony rozwój. Jeden z rozmówców nadmienił też, że jeden z jego kontrahentów, dzięki temu, że wypełnia dyrektywy związane z ESG otrzymał dofinansowanie z Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju.

Większość osób uznała też, że ich poziom z zakresu wiedzy o ESG jest na średnim lub niskim poziomie. ESG jest kojarzone z działaniami związanymi z CSR. Padła też odpowiedź, że z tytułu przestrzegania zasad czy wartości związanych ESG można osiągać określone, finansowe korzyści.

Jeśli chodzi o obszary ESG, które zdaniem rozmówców wymagają szerszego wyjaśnienia polskim przedsiębiorcom, czy też ogólnie polskiemu społeczeństwu, to najczęściej wskazywano na ład korporacyjny. Rozmówcy tłumaczyli też, że kwestie związane z ochroną środowiska czy odpowiedzialnością społeczną są powszechnie znane i wymagają dodatkowych wyjaśnień, zaś ład korporacyjny pozostaje zagadnieniem, które wymaga rozszerzenia wiedzy.

Rozmówcy zgodnie uznali też, że na polskich uczelniach powinna być prowadzona edukacja w zakresie ESG. Zwracali jednak uwagę, że tego typu edukacja powinna być dopiero na poziomie szkoły średniej lub wyższej.

Blisko połowa osób uznała, że dla firm działających w Polsce najważniejsze są wszystkie obszary ESG, czyli ochrona środowiska, odpowiedzialność społeczna i ład korporacyjny. Pozostali rozmówcy wskazywali, że najważniejszym obszarem pozostaje odpowiedzialność społeczna, dopiero później ochrona środowiska. Ład korporacyjny został wskazany tylko przez jedną osobę.

Odpowiedzi na pytanie: kim jest lider ESG były rozbieżne. Rozmówcy wskazywali, że liderami mogą być zarówno podmioty jak też osoby. Liderami określano ludzi, którzy dzielą się wiedzą na temat ESG, zajmują się raportowaniem działań czy też zarządzają procesami związanymi z obszarami ESG w firmie lub organizacji. Jeden z rozmówców porównał Liderów ESG do latarników, czyli osób, które stały na czele projektu edukacji cyfrowej „Polska Cyfrowa Równych Szans" realizowanej przez polski rząd w latach 2011-2015.

W przypadku pytania, które dotyczyło poziomu świadomość społecznej na temat tego, kim jest Lider ESG, rozmówcy odpowiadali, że świadomość jest niska lub żadna. Jako przyczynę wskazywali fakt, że definicja ta, jest stosunkowo nowa i nie każdy zdążył się z nią zaznajomić.

Podobne odpowiedzi padały na pytanie dotyczące zdobycia kompetencji Lidera ESG. Większość osób nie wiedziała gdzie, ani w jaki sposób nabywa się takie kompetencje.

Pojedynczy rozmówcy wskazywali na książki lub możliwość zdobycia doświadczenia w dużych koncernach.

Rozmówcy, w ogromnej większości, uznali też, że każdy może zostać Liderem ESG. Jeśli chodzi o to, kim według nich jest Lider ESG, wskazywano, że jest to osoba kreatywna, kompetentna i przygotowana do realizacji zadań z obszarów ESG, a także otwarta na innych. Oprócz szerokiej wiedzy Lider ESG powinien też wykazać się wrażliwością. W przypadku liderów, jako podmiotów, wskazywano na firmy, które realizują działania ESG nie czekając na rozwiązania prawne, legislację czy dyrektywy.

W przypadku wiedzy na temat celów zrównoważonego rozwoju rozmówcy wskazywali, że temat jest im znany, zaś poziom wiedzy w przypadku dyrektywy CSRD został określony jako niski lub żaden.

Raport zbiorczy podsumowujący badanie prowadzone w ramach projektu Future leaders of ESG in the business sector. Badanie ankietowe

W okresie od 6 do 17 marca 2023 r. przeprowadzono ponad 100 badań ankietowych, w formie kwestionariusza, który zawierał 25 pytań z zakresu ESG. Główną grupę ankietowanych stanowiła kadra zarządzająca z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP). Raport zbiorczy podsumowujący badanie został przygotowany 17 marca br.

Ankietowanym zadano 25 pytań, które dotyczyły obszaru Environment, Social and Corporate Governance. Ich celem było m.in. sprawdzenie poziomu wiedzy i świadomości społecznej na tematy związane z ESG, głównie jeśli chodzi o definicję Lidera ESG. Kwestionariusz został przygotowany z wykorzystaniem ogólnodostępnych, bezpłatnych narzędzi Google.

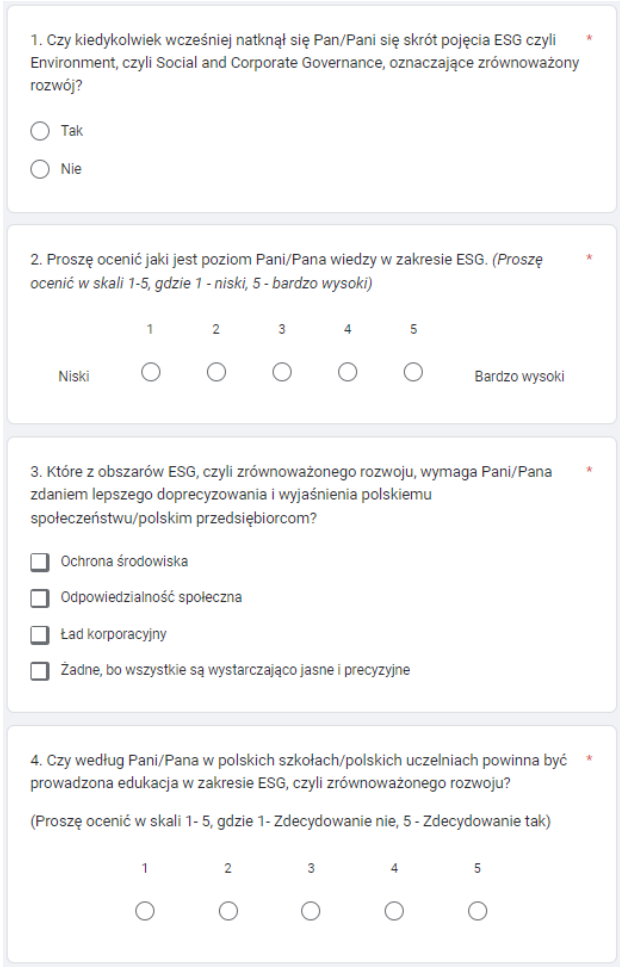

1. Czy kiedykolwiek wcześniej natknął się Pan/Pani się skrót pojęcia ESG czyli Environment, czyli Social and Corporate Governance, oznaczające zrównoważony rozwój? *

- ○ Tak
- ○ Nie

2. Proszę ocenić jaki jest poziom Pani/Pana wiedzy w zakresie ESG. *(Proszę ocenić w skali 1-5, gdzie 1 - niski, 5 - bardzo wysoki)* *

	1	2	3	4	5	
Niski	○	○	○	○	○	Bardzo wysoki

3. Które z obszarów ESG, czyli zrównoważonego rozwoju, wymaga Pani/Pana zdaniem lepszego doprecyzowania i wyjaśnienia polskiemu społeczeństwu/polskim przedsiębiorcom? *

- ☐ Ochrona środowiska
- ☐ Odpowiedzialność społeczna
- ☐ Ład korporacyjny
- ☐ Żadne, bo wszystkie są wystarczająco jasne i precyzyjne

4. Czy według Pani/Pana w polskich szkołach/polskich uczelniach powinna być prowadzona edukacja w zakresie ESG, czyli zrównoważonego rozwoju? *

(Proszę ocenić w skali 1- 5, gdzie 1- Zdecydowanie nie, 5 - Zdecydowanie tak)

1	2	3	4	5
○	○	○	○	○

Pytania:

1. Czy kiedykolwiek wcześniej natknął się Pan/Pani się skrót pojęcia ESG czyli Environment, czyli Social and CorporateGovernance, oznaczające zrównoważony rozwój?

2. Proszę ocenić jaki jest poziom Pani/Pana wiedzy w zakresie ESG.

3. Które z obszarów ESG, czyli zrównoważonego rozwoju, wymaga Pani/Pana zdaniem lepszego doprecyzowania i wyjaśnienia polskiemu społeczeństwu/polskim przedsiębiorcom?

- Ochrona środowiska.
- Odpowiedzialność społeczna.
- Ład korporacyjny.
- Żadne, bo wszystkie są wystarczająco jasne i precyzyjne.

4. Czy według Pani/Pana w polskich szkołach/polskich uczelniach powinna być prowadzona edukacja w zakresie ESG, czyli zrównoważonego rozwoju?

5. Który z obszarów zrównoważonego rozwoju (ESG) powinien być Pani/Pana zdaniem najważniejszy (priorytetowy) dla firm działających w Polsce?

- Ochrona środowiska, czyli ochrona i przeciwdziałanie degradacji środowiska naturalnego.
- Odpowiedzialność społeczna, czyli kwestie społecznej odpowiedzialności biznesu i praw człowieka (np. dotyczące różnorodności, równego traktowania, itp.).
- Ład korporacyjny, czyli nadzór nad firmą, struktura zarządu, respektowanie obowiązków informacyjnych względem udziałowców, wynagrodzenia kadry kierowniczej, respektowanie praw udziałowców, przejrzystość podatkowa, przeciwdziałanie korupcji i łapownictwu, itp.
- Trudno powiedzieć.

6. Czy wie Pani/Pan kim jest lider ESG i czym różni się od lidera, który nie specjalizuje się w ESG?

7. Czy uważa Pani/Pan, że istnieje w społeczeństwie świadomość kim jest Lider ESG?

8. Czy zna Pan/Pani wielu Liderów ESG w swoim otoczeniu/miejscu zamieszkania?

9. Czy wie Pan/Pani, gdzie można zdobyć kompetencje Lidera ESG?

10. Według Pani/Pana główną rolą Lidera ESG oprócz przygotowania strategii i raportu niefinansowego z zakresu zrównoważonego rozwoju jest:

- zarządzanie ryzykiem,
- dbanie o prawa pracownicze i zarządzanie różnorodnością,
- przewidywanie potencjalnych sytuacji kryzysowych tworzenie nowych kontaktów z interesariuszami poprzez transparentny i odpowiedzialny biznes,
- Inne.

11. Czy według Pani/Pana każdy może zostać Liderem ESG?

12. Według Pani/Pana w jakich miejscach (urzędy, firmy, administracja rządowa, uczelnie/szkoły itd.) powinien pracować Lider ESG?

13. Proszę ocenić prawdziwość zdania:

„Lider ESG" to osoba, która tworzy i realizuje strategię zrównoważonego rozwoju, dbając o realizację działań firmy/organizacji z zakresu ochrony środowiska, praw człowieka i ładu korporacyjnego. To osoba zarządzająca ryzykiem i dbająca o długookresowy rozwój firmy/organizacji, która swoją postawą i autorytetem wspierają odpowiedzialny biznes."

14. Lider ESG to osoba:
- bezstronna,
- kompetentna,
- spokojna,
- opanowana,
- profesjonalna,
- uczciwa,
- porywcza,
- zestresowana,
- neutralna,
- jest otwarta na innych ludzi,
- komunikatywna,
- empatyczna,
- posiada wiedzę o ochronie środowiska i finansach ma wykształcenie z zakresu zarządzania,
- Inne:

15. Proszę określić prawdziwość zdań opisujące obowiązki Lidera ESG:

- Tworzenie relacji zaufania między pracownikami.
- Motywacja pracowników.
- Zarządzanie ryzykiem.
- Tworzenie strategii firmy.
- Tworzenie raportów niefinansowych.
- Realizacja kampanii edukacyjnych.
- Racjonalne obniżanie kosztów firmy.
- Prowadzenie księgowości.
- Zarządzanie firmą/organizacją.
- Otwartość na nowość i innowacje.

- Dbanie o certyfikaty.
- Wprowadzanie innowacji w działaniu firm i ulepszeń.
- Zmniejszanie zużycie surowców w firmie/organizacji.
- Zmniejszanie/kontrola śladu węglowego organizacji/firmy.
- Dbanie o wiarygodność firmy.
- Dbanie o rozrywkę dla pracowników.
- Motywacja pracowników do rozwoju.
- Prowadzenie rekrutacji pracowników.
- Tworzenie relacji zaufania między pracownikami.
- Motywacja pracowników.
- Zarządzanie ryzykiem.
- Tworzenie strategii firmy.
- Tworzenie raportów niefinansowych.
- Realizacja kampanii edukacyjnych.
- Racjonalne obniżanie kosztów firmy.
- Prowadzenie księgowości.
- Zarządzanie firmą/organizacją.
- Otwartość na nowość i innowacje.
- Wprowadzanie innowacji w działaniu firm i ulepszeń.
- Zmniejszanie zużycie surowców w firmie/organizacji.
- Zmniejszanie/kontrola śladu węglowego organizacji/firmy.
- Dbanie o wiarygodność firmy.
- Dbanie o rozrywkę dla pracowników.
- Motywacja pracowników do rozwoju.
- Prowadzenie rekrutacji pracowników.

16. Jakie według Pani/Pana jest najniższe dopuszczalne wykształcenie Lidera ESG

- podstawowe,
- średnie,
- wyższek
- wyższe doktoranckie,
- wykształcenie nie ma znaczenia.

17. Która z niżej wymienionych kompetencji lidera ESG według Pani/Pana są najważniejsze?

- Znajomość zagadnień, norm i regulacji w zakresie ESG.
- Umiejętność raportowania.
- Logiczne myślenie i wyciąganie wniosków.
- Umiejętność rozmowy z ludźmi/otwartość na relacje.
- Komunikatywność.
- Otwartość na wiedzę.
- Otwartość na ludzi – i ich różnorodność.
- Umiejętność planowania.
- Umiejętność zarządzania projektami.
- Umiejętność zarządzania ludźmi.
- Kompetencje lidera – bycie urodzonym przywódcą.
- Innowacyjne/kreatywne myślenie (nieszablonowe).
- Znajomość zagadnień finansowych.
- Znajomość zagadnień z zakresu ochrony środowiska.
- Znajomość zagadnień z zakresu HR.

18. Ile języków obcych według Pani/Pana powinien znać lider ESG?

- Co najmniej 1.
- Co najmniej 2.
- Co najmniej 3.

19. Proszę ocenić prawdziwość zdania:

„Liderzy ESG pełnią rolę menadżerów zmiany – nowych czasów. W obliczu zmian klimatycznych, braku przestrzegania praw człowieka, wojen – konieczni są ludzie, którzy wprowadzą firmy/organizacje ku zrównoważonemu rozwojowi – z poszanowaniem planety, ludzi, zgodnie z obowiązującymi normami i prawami."

20. Jaki według Pani/Pana powinien być lider ESG?

21. W Pani/Pana ocenie w jakim stopniu lider ESG powinien znać się na sektorze finansowym (znajomość obowiązujących przepisów, dyrektyw, sektora bankowego itp.)

22. Czy uważa Pan/ Pani, że menedżerowie, którzy chcą zostać liderami ESG, powinni przejść specjalistyczne szkolenia, aby wykonywać zawód lidera ESG/tworzyć strategie i raporty ESG?

23. Proszę ocenić jaki jest poziom Pani/Pana wiedzy o dyrektywie CSRD i celach zrównoważonego rozwoju?

24. Jeśli myślisz o liderze ESG, to o jakich trudnościach/ barierach myślisz?

25. Czy gdyby miał Pan/miała Pani możliwość wzięcia udziału w szkoleniu o profilu Lider ESG, to czy byłby Pan chętny / Pani chętna?

Przedstawienie wyników ankiety

Pierwsze pytania miały na celu sprawdzić wiedzę ankietowanych w zakresie tematyki ESG. Ponad 80 proc. badanych przyznało, że spotkało się już z podobnym pojęciem, jednak tylko niewiele ponad 30 proc. oceniło poziom tej wiedzy jako wysoki lub bardzo wysoki. Zdecydowana większość ankietowanych uznała, że ich wiedza jest na średnim poziomie.

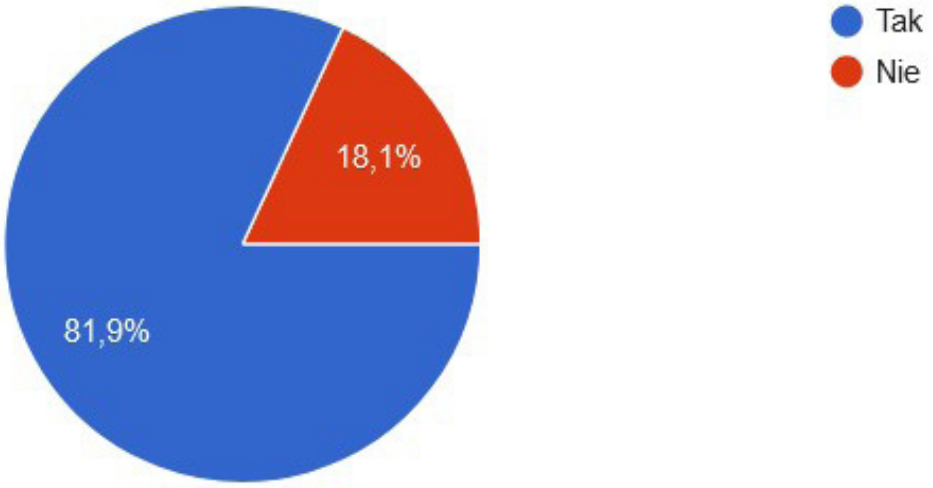

Obszarem, który wymaga doprecyzowania i lepszego wyjaśnienia, jeśli chodzi o ESG, jest ład korporacyjny oraz odpowiedzialność społeczna. Zdecydowana większość ankietowanych uznała też, że w polskich szkołach powinna być prowadzona edukacja w zakresie ESG.

Kolejne pytania dotyczyły już szczegółowych zagadnień związanych z przedmiotem badania. Zapytaliśmy, który z obszarów ESG powinien być priorytetowy dla polskich firm? Blisko płowa badanych uznała, że odpowiedzialność społeczna. Pozostałe obszary ESG zyskały niższą, ale podobną liczbę głosów.

Trudności wśród ankietowanych wzbudziło pytanie, dotyczące definicji Lider ESG. Większość nie widziała, kim jest Lider ESG i czym różni się od liderów w innych dziedzinach. Blisko 85 proc. badanych uznało, że w społeczeństwie nie ma świadomości na ten temat. Zdecydowana większość nie zna Liderów ESG, nie wie też, gdzie można zdobyć kompetencje, aby takowym zostać.

Pytając, co jest główną rolą Lidera ESG ankietowani odpowiadali najczęściej, że dbanie o prawa pracownicze i zarządzanie różnorodnością. Jako ważne, wskazywali też tworzenie nowych kontaktów z interesariuszami poprzez transparentny i odpowiedzialny biznes. Bardzo podobny wynik uzyskała

Dofinansowane przez Unię Europejską

odpowiedź na pytanie; czy każdy może zostać Liderem ESG, z niewielką przewagą odpowiedzi na tak.

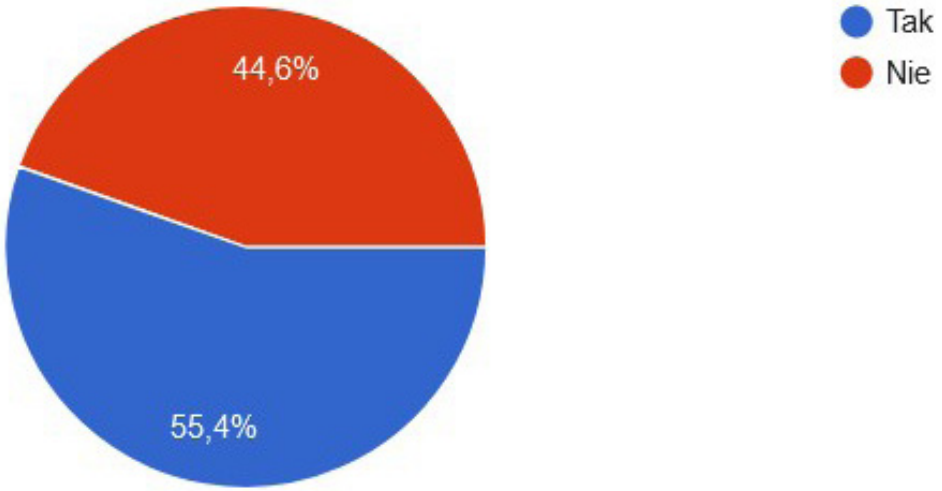

Ankietowani uznali, że Lider ESG powinien pracować nie tylko w firmach, ale też w urzędach i na uczelniach. Blisko 100 proc. badanych (95,5 proc.) zgodziło się ze stwierdzeniem, że: „Lider ESG" to osoba, która tworzy i realizuje strategię zrównoważonego rozwoju, dbając o realizację działań firmy/organizacji z zakresu ochrony środowiska, praw człowieka i ładu korporacyjnego. To osoba zarządzająca ryzykiem i dbająca o długookresowy rozwój firmy/organizacji, która swoją postawą i autorytetem wspierają odpowiedzialny biznes."

Najczęściej wymienianymi przez ankietowanych cechami Lidera ESG były kompetencje, wiedza o ochronie środowiska, profesjonalizm i komunikatywność. Jeśli chodzi o obowiązki Lidera ESG, to głównie są to: tworzenie relacji opartych na zaufaniu pomiędzy pracownikami, zmniejszanie śladu węglowego i zużycia surowców w firmie czy organizacji, a także realizacja kampanii edukacyjnych.

Ponad 60 proc. badanych odpowiedziało, że Lider ESG powinien mieć wyższe wykształcenie, jednak niewiele ponad 18 proc., co jest drugim wynikiem, uznało, że wykształcenie w tym przypadku nie ma znaczenia. Jeśli chodzi o znajomość języków obcych, ankietowani wskazali, że lider powinien posługiwać się co najmniej jednym językiem obcym.

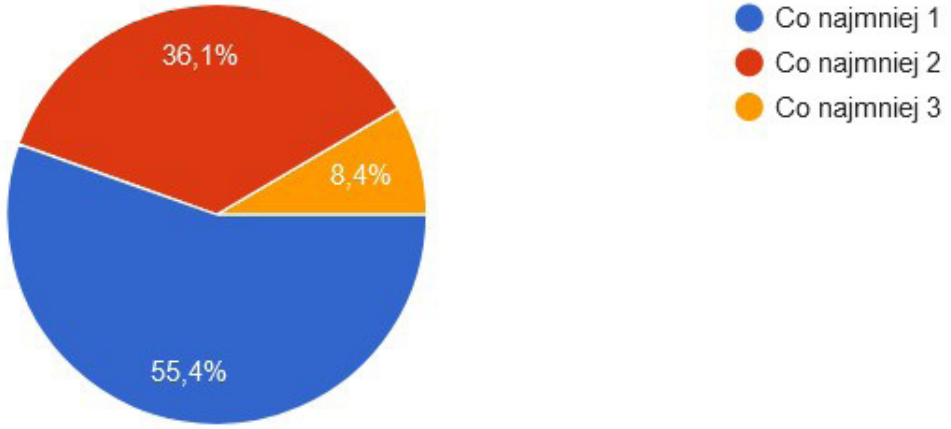

Najważniejszą kompetencją Lidera ESG powinna być znajomość zagadnień, norm i regulacji w zakresie ESG (ponad 50 proc.). Ankietowani wskazywali też na innowacyjne i kreatyw-

ne myślenie. Warto dodać, że ankietowani mieli do wyboru aż 16 różnego rodzaju kompetencji.

Najwięcej osób uznało, że Lider ESG powinien być odpowiedzialny i mieć wiedzę na tematy związane z ESG. Ankietowani zwracali też uwagę na empatię i szczerość. Z kolei w pytaniu o trudności i bariery, które towarzyszą Liderom ESG, najwięcej odpowiedzi brzmiało: nie wiem.

Zdecydowana większość badanych zgodziła się, że: „Liderzy ESG pełnią rolę menadżerów zmiany – nowych czasów. W obliczu zmian klimatycznych, braku przestrzegania praw człowieka, wojen – konieczni są ludzie, którzy wprowadzą firmy/organizacje ku zrównoważonemu rozwojowi – z poszanowaniem planety, ludzi, zgodnie z obowiązującymi normami i prawami."

Ponad 45 proc. badanych uznało, Lider ESG powinien mieć dużą wiedzę na temat sektora finansowego, szczególnie jeśli chodzi przepisy i dyrektywy. Zdecydowana liczba badanych jest zdania, że menedżerowie, którzy chcą zostać Liderami ESG powinni przejść specjalistyczne szkolenie.

W ostatnim pytaniu, w którym zapytaliśmy, czy jeśli ankietowany miałby możliwość wziąć udział w szkoleniu o profilu Lider ESG, blisko 80 proc. odpowiedziało twierdząco.

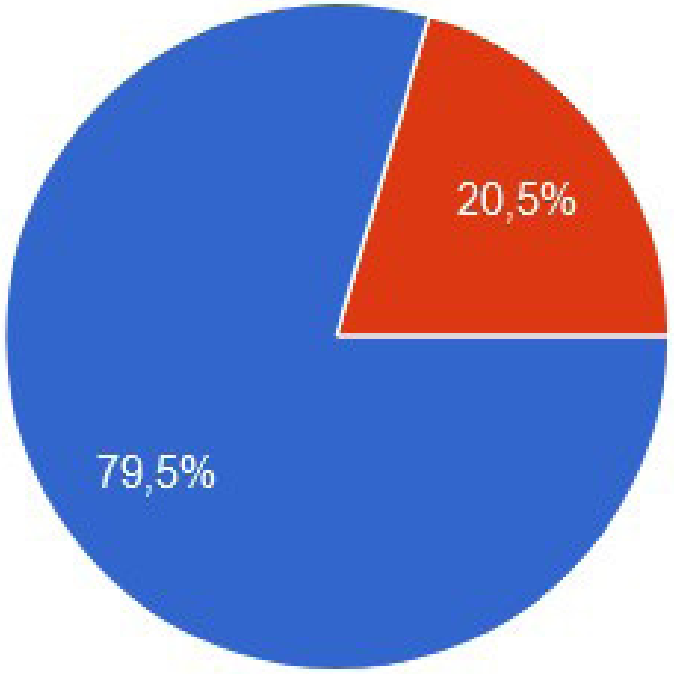

Czy gdyby miał Pan/miała Pani możliwość wzięcia udziału w szkoleniu o profilu Lider ESG, to czy byłby Pan chętny / Pani chętna?

Raport zbiorczy podsumowujący badanie prowadzone w ramach projektu Future leaders of ESG in the business sector. Wywiady grupowe

W dniach 22 oraz 24 marca 2023 r., przeprowadzono dwa wywiady grupowe (FG) ze współpracownikami Fundacji XBW im. Ignacego Krasickiego, kadrą zarządzającą z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP). Raport zbiorczy podsumowujący badanie został przygotowany 27 marca br.

W pierwszym badaniu wzięło udział sześć osób, w kolejnym osiem. Badania odbyły się w siedzibie Fundacji XBW przy ul. Smulikowskiego w Warszawie. Organizatorzy spotkania zadbali o to, aby grupa czuła się komfortowo i bezpiecznie, czego celem było przedstawienie rzeczywistych opinii i przemyśleń.

Prowadzącymi spotkania byli redaktorzy portalu RaportCSR.pl, którzy posiadają odpowiednie doświadczenie i umiejętność prowadzenia dyskusji, w tym zadawania pytań.Pytania zostały zaczerpnięte z kwestionariusza, który został wykorzystany przy wywiadach pogłębionych (IDI).

Podsumowanie rozmów

W dwóch spotkaniach wzięła udział grupa o tych samych właściwościach społecznych, dlatego raport podsumowujący badanie traktuje spotkania jako jedno i przedstawia w poniższym dokumencie.

Uczestnicy badania nie mieli problemów z wyjaśnieniem, co oznacza skrót ESG, a także czym jest zrównoważony rozwój. Problemy pojawiły się wtedy, gdy należało rozwinąć skrót i szczegółowo opisać działania z zakresu ESG. Warto przy tym zaznaczyć, że uczestnicy swobodnie opisali wartości, którym wtóruje ESG.

W trakcie dyskusji grupa wspólnie uznała, że najtrudniejszym zagadnieniem pozostaje ład korporacyjny, co zdaje się naturalne ze względu na właściwości społeczne grupy, czyli funkcjonowanie w sektorze MMŚP. Rozmówcy przekonywali też, że edukacja w zakresie zasad ESG powinna rozpocząć się jak najwcześniej, już na poziomie szkół podstawowych. Niektórzy zwracali uwagęże wartości związane z ESG, takie jak ochrona środowiska, są kształtowane już na poziomie przedszkolnym, dlatego warto rozwijać je w kolejnychlatach. Z kolei tematydotyczące ładu korporacyjnego powinny byćobecne dopiero na poziomie szkół wyższych.

Z rozmów wynika też, że Lider ESG wciąż nie posiada jednolitej definicji wśród polskich przedsiębiorców. Wiedza uczestników badania ograniczała się do przedstawienia lidera zgodnie z powszechną opinią czyli osoby, która wyznacza kierunek działań firmy czy organizacji, cieszy się zaufanie współpracowników i bierze na siebie odpowiedzialność za wszelkie działania. Uczestnicy mieli trudność w określeniu cech, które można zadedykować liderom ESG. Dyskusja na ten temat szybko zamieniła się zgadywanie i nie miała już nic wspólnego z merytoryką.

Jednocześnie grupa doszła do wniosku, że Lider ESG to osoba o ponadprzeciętnych umiejętnościach społecznych, posiadająca szeroką wiedzę na tematy związane ze środowiskiem, od tak nieznaczących jak kolory pojemników do recyklingu do tak ważnych, jak wpływ CO2 na stan atmosfery i związane z tym zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi czy zwierząt. Lider ESG musi też byćna bieżąco z regulacjami unijnych komisarzy, szczególnie jeśli chodzi o dyrektywy związane z ESG i zrównoważonym rozwojem.

Uczestnicy badania uznali, że Liderzy ESG to przewodnicy, menadżerowie nowych, dobrych zmian, których zadaniem jest wprowadzić biznes na wyższy poziomo, niż miało to miejsce w przypadku społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR).

Wszyscy też byli zdania, że osoby, które chcą aplikować na podobne stanowisko muszą przejść specjalistyczne szkolenia, a dodatkowo wykazać się empatią i zdolnościami negocjacyjnymi.

Dofinansowane przez Unię Europejską

FUNDACJA
IM. XBW IGNACEGO KRASICKIEGO

Fundacja im. XBW Ignacego Krasickiego (FXBW) to organizacja pozarządowa, która powstała w 2018 roku. Wśród jej celów działania jest wspomaganie rozwoju gospodarczego Polski oraz promocja dobrych praktyk w zakresie CSR i ESG. W ramach FXBW powołany został dedykowany zespół doradczo-analityczny: Instytut ESG.

DIALOG of Transformation®
Certified Service EDU SMART Training Centre
UKPRN 10066595

EDU SMART Training Centre Limited (EDUS) jest organizacją działającą w obszarze kształcenia zawodowego, która współpracuje ze środowiskiem pracodawców. Prowadzi wielostronną działalność edukacyjną, doradczą, biznesową i szkoleniową w zakresie ESG. To także doświadczony realizator projektów Erasmus+.